

Notat om tilråding av vedtak om oppheving av vernesone

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Til: Seksjonssjef Kasper Løberg Tangen

Dato: 22. august 2025

Fra: Seksjon fiskehelse og fiskevelferd

Saksnummer: 2025/137406

FASTSETTELSE AV ENDRINGSFORSKRIFT

-om opphevelse av vernesonen i restriksjonssoneforskrift for ILA i Åfjord kommune, Trøndelag

Innholdet i forskriftsforslaget:

Forskrifter om restriksjonssone for infeksjøs lakseanemi (ILA) opprettes for å forebygge, begrense og bekjempe sykdommen hos fisk i forskriftens virkeområde.

Vi foreslår en endring av Forskrift om restriksjonssone for å forebygge, begrense og bekjempe infeksjøs lakseanemi (ILA) hos akvakulturdyr, Åfjord kommune, Trøndelag – Lovdata.

I forskriftens § 2 om virkeområde, oppheves vernesonen rundt lokaliteten 10398 Seiskjæra i Åfjord kommune med virkning fra 23. august 2025. Dagens overvåkingssone oppheves. Lokalteter som tidligere var omfattet av overvåkningssonen, tas ut av restriksjonssoneforskriften. Ny overvåkingssone vil utgjøre det området som tidligere var vernesone. Restriksjonssonen går over i en overvåkingsfase med virkning fra 23. august 2025. Den nye overvåkingssonen vil gjelde i to år fra vernesonen ble opphevet, det vil si til 23. august 2027.

I tillegg til opphevelse av vernesonen og endring av overvåkingssonens utstrekning, gjøres følgende endringer i restriksjonssoneforskriften:

For forskrifter som endres etter september 2023, avviker vi fra forskriftsmalen og tar ikke inn et nytt ledd i § 10 med forbud mot å flytte fisk fra overvåkingssonen. Dette forbudet relaterer seg til kategorisering av helsestatus fra omsetnings- og sykdomsforskriften og beslutning (EU) 2015/1554, og har vært inkludert i endringsforskriftene siden våren 2021. Dette forbudet tas ikke med i fremtidige restriksjonssoneforskrifter.

Kravene til overvåking vil fortsatt gjelde i to år til.

Bakgrunn:

Vernesonen i restriksjonssoneforskriften har sin bakgrunn i utbrudd av fiskesykdommen ILA ved lokaliteten 10398 Seiskjæra i Åfjord kommune i Trøndelag fylke i mai 2025.

Forskrift om restriksjonssone for å forebygge, begrense og bekjempe infeksiøs lakseanemi (ILA) hos akvakulturdyr, Åfjord kommune, Trøndelag, ble fastsatt 6. juni 2022.

Mattilsynet, tilsynsdivisjon akvakultur, sendte 5. august 2025 anmodning til Mattilsynets hovedkontor ved seksjon fiskehelse og fiskevelferd om å oppheve vernesonen rundt lokalitet 10389 Seiskjæra fra 23. august 2025.

I anmodningen opplyste tilsynsdivisjonen at lokalitet Seiskjæra, som er eneste lokalitet i vernesonen, ble tømt for fisk 12. mai 2025, og at opprydding, vask og desinfeksjon av anlegget ble godkjent av Mattilsynet 23. mai 2025. Pålagt tre måneders brakklegging ble påbegynt samme dato. Det vil si at pålagt tre måneders brakklegging er oppfylt 23. august 2025.

Tilsynsdivisjonen mener alle forhold som er beskrevet i forskriftens § 13 om krav til opphevelse av vernesonen vil være oppfylt 23. august 2025, og anmoder derfor hovedkontoret om å oppheve tiltakene i vernesonen og gjøre vernesonen om til ny overvåkingssone fra samme dato.

Seksjon fiskehelse og fiskevelferd er enig i regionens vurdering, og ber om at vedlagte endringsforskrift om opphevelse av vernesonen fastsettes.

Restriksjonssoneforskriften skal i tråd med forskriftens § 18 andre ledd, oppheves automatisk to år etter fastsettelse av endringsforskrift som opphever vernesonen i samsvar med forskriftens § 13. Restriksjonssoneforskriften vil derfor oppheves automatisk 23. august 2027.

Formål:

Formålet med forskrift om restriksjonssone er å hindre videre spredning av ILA. Formålet med foreslåtte endring av forskriften er å oppheve vernesonen nå som kravene for sykdomsbekjempelse er oppfylt. Området går nå over i neste fase med overvåking av ILA.

Høring:

Opphevelsen av vernesonen skjer i tråd med anvisning i forskriften og trenger ikke særlig høring, se forskriftens § 13.

Tilråding:

Basert på vurderingene ovenfor, tilrår seksjon fiskehelse og fiskevelferd at vedlagte forskrift om endring av forskrift om restriksjonssone for å forebygge, begrense og bekjempe infeksiøs lakseanemi (ILA) hos akvakulturdyr, Åfjord kommune, Trøndelag, fastsettes.

Vedlegg:

Forskrift om endring av forskrift 6. juni 2025 nr. 982 om restriksjonssone for å forebygge, begrense og bekjempe infeksiøs lakseanemi (ILA) hos akvakulturdyr, Åfjord kommune, Trøndelag

Hjemmel: Fastsatt av Mattilsynet, hovedkontoret 22. august 2025 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 19, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790, delegeringsvedtak 5. mai 2004 og forskrift 6. april 2022 nr. 632 som utfyller dyrehelseforskriften med bestemmelser om melding, rapportering overvåking, utryddelsesprogram og sykdomsfri status for bestemte dyresykdommer (dyrehelseovervåkningsforskriften) § 3, jf. forordning (EU) 2020/689 art. 58.

I

I forskrift 6. juni 2025 nr. 982 om restriksjonssone for å forebygge, begrense og bekjempe infeksiøs lakseanemi (ILA) hos akvakulturdyr, Åfjord kommune Trøndelag, gjøres følgende endringer.

§ 2 skal *endret* lyde:

Forskriften gjelder opprettelse av restriksjonssone bestående av vernesone og overvåkingssone i Åfjord kommune, Trøndelag fylke.

Vernesonen omkring lokalitet 10398 Seiskjæra i Åfjord kommune oppheves 23. august 2025. Området som omfattet vernesonen vil fra 23. august 2025 utgjøre ny overvåkingssone.

Overvåkingssonen omfatter lokaliteten 10398 og avgrenses:

- I nordøst fra et punkt ved Stanganeset (10,135222; 64,137262) og følger sørøstover Skjørafjorden inn til et punkt ved Strandaodden (10,21408; 64,103997).*
- I øst fra Strandaodden (10,21408; 64,103997) og deretter en rett linje over fjorden til et punkt (10,218265; 64,096173).*
- I sør fra et punkt ved Sunnskjørn (10,137; 64,067) og sørvestover langs Skjørafjorden til et punkt ved Harbak (10,033503; 64,077392).*
- I vest via en buet linje via fra Harbak (10,033503; 64,077392) via et punkt i sjøen (10,037434; 64,122084) frem til Stanganeset (10,135222; 64,137262).*

Koordinatene er angitt i desimal grader.

I vedlagte kart er overvåkingssonen merket med gult.

Kapittel II om tiltak i vernesonen oppheves.

§ 10 skal *endret* lyde:

Anlegg med laksefisk i sjø skal minst ha månedlig helsekontroll med prøveuttak egnet til å avdekke eventuell ILA-smitte. Prøveuttak skal skje slik det fremgår av vedlegg 2 til forskriften.

§ 13 skal *endret* lyde:

Etter at all laksefisk fra anleggene i vernesonen er slaktet ut, anlegg og utstyr forskriftsmessig rengjort og desinfisert, lokalitetene har gjennomført en samordnet brakklegging av vernesonen i minimum to måneder og anlegg der det er påvist ILA er brakklagt i minimum tre måneder, kan Mattilsynet vedta at vernesonen skal oppheves. *Fra samme dato gjøres vernesonen om til ny overvåkingssone. Vernesonen omkring lokalitet 10398 Seiskjæra i Åfjord kommune er 23. august 2025 opphevet. Området som var omfattet av vernesonen utgjør fra 23. august 2025 ny overvåkingssone.*

Vedlegg 1 (kart) til forskriften erstattes av vedlegg 1 til denne forskriften.

II

Forskriften trer i kraft 23. august 2025.

Vedlegg 1:

Kart over ILA-restriksjonssone i Åfjord kommune, Trøndelag.

